

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

KHT Kari W. Saaren ja HT Harri Saarisen toiminta Luontoportti Oy:n projekteihin liittyvän selvityksen ym. antamisessa

Tilintarkastuslautakunnan päätös 25.10.2018

Asian diaarinumero: PRH/2485/10001/2016, PRH/2564/10000/2016

Tilintarkastusvalvonnalle esitetty kantelu

Tekes on arvostellut 17.3.2016 päivätyssä kantelussaan KHT Kari W. Saaren ja HT Harri Saarisen niin sanotussa Luontoportti Oy:n asiassa 14.4.2015 antamaa selvitystä. Saaren ja Saarisen selvitystä on käytetty puolustuksena Luontoportti Oy:n toimitusjohtajaan kohdistuvassa esitutkinnassa, joka on saanut alkunsa Tekesin poliisille tekemästä tutkintapyyntöstä. Saaren ja Saarisen laatima selvitys on Tekesin mukaan olennaisesti virheellinen ja siihen vetoamalla on johdettu esitutkintaviranomaisia harhaan.

Luontoportti Oy on käyttänyt Saaren ja Saarisen selvitystä hakiessaan Tekesiltä saamiensa julkisten tukien perimättä jättämistä.

Saaren ja Saarisen selvityksestä ei Tekesin mukaan käy ilmi, kenen toimeksiannosta, mihin tarkoitukseen ja kenen käyttöön selvitys on tehty. Siitä ei ilmene, mistä työstä on kyse eikä mitä tarkastustoimenpiteitä on tehty ja mitä standardeja on mahdollisesti sovellettu. Lisäksi Saari ja Saarinen ovat jättäneet huomiotta eettisten sääntöjen vaatimukset riippumattomuuteen liittyvistä uhkista. Heidän ammatillinen harkintansa ei ole ollut riittävällä tasolla. Saari ja Saarinen ovat väärin perustein arvostelleet Tekesin toimeksiannosta Tekes-tarkastuksen tehneiden Timo Tuokon ja Vieno Mällösen (Tuokko Tilintarkastus Oy) työtä.

Tekes on kantelussaan yksilöinyt Saaren ja Saarisen selvityksen virheitä ja harhaanjohtavia tietoja.

Tilintarkastajien selvitys tilintarkastusvalvonnalle

Saari ja Saarinen ovat antaneet PRH:n tilintarkastusvalvonnalle 9.8.2016 päivätyn vastauksen kanteluun. He katsovat, että Tekes on esittänyt heidän toiminnastaan perustelemattomia ja paikkansa pitämättömiä väitteitä.

Saari ja Saarinen ovat mielestään toimineet hyvän tilintarkastustavan mukaan antaessaan 14.4.2015 päivätyn selvityksen. Selvitys on tehty Luontoportti Oy:lle sen vapaaseen käyttöön eri oikeusprosesseissa ja muissa asioissa. Toimeksiannosta on sovittu suullisesti Luontoportti Oy:n toimitusjohtajan kanssa.

Saaren ja Saarisen mukaan kaikki selvityksessä esitetty nojaa vahvasti sen liitteenä olevaan evidenssiaineistoon ja se osoittaa Tuokon ja Mällösen Tekes-tarkastuksen virheet, joita Tekes on väittänyt Luontoportti Oy:n projektien Tekes-kustannustilityksistä tarkastuskertomukset vuonna 2012 antaneen HT Seppo Rautulan virheiksi. Saaren ja Saarisen selvitys on heidän mielestään auttanut tekemään ne täsmätykset Luontoportti Oy:n kirjanpitoon, jotka Tekes-tarkastuksen tehneiltä Tuokolta ja Mällöseltä jäivät tekemättä.

Lisäksi Saari on 29.8.2016 antanut PRH:n tilintarkastusvalvonnalle muistion "Lisäevidenssiä, Timo Tuokon esitelmä 26.8.2016" liitteineen sekä 9.2.2017 päivätyn lisäselvityksen. Tilintarkastuslautakunta on saanut Saaren ja Saarisen asiamiehen Kari Laennon PRH:n tilintarkastusvalvonnalle lähettämät viestit 10.9.2018, 13.9.2018 ja 23.10.2018, Saaren 11.9.2018 päivätyn viestin PRH:n tilintarkastusvalvonnalle ja Saarisen 4.9.2018 ja 13.9.2018 päivättyt viestit PRH:n tilintarkastusvalvonnalle.

Muu aineisto

Tilintarkastuslautakunta on edellä esitetyn lisäksi ottanut käsittelyssä huomioon myös seuraavan aineiston: Kari W. Saaren sähköposti 1.11.2015 TILAn sihteerille Risto Ruuskalle, Kari W. Saaren 7.12.2015 päivätty lausunto, korkeimman hallinto-oikeuden päätös 7.12.2015 nro 14/2015 (Seppo Rautulan valitus) sekä siihen liittyvä valtion tilintarkastuslautakunnan päätös 7.12.2015 sekä siihen liittyvät Helsingin seudun ja Hämeen kauppakamarien tilintarkastusvaliokunnan 11.12.2014 kaksi päätöstä.

Saarisen asemasta Luontoportti Oy:n kirjanpitäjänä tilintarkastuslautakunta on ottanut huomioon otteita sähköpostikirjeenvaihdosta sekä kopiot kahdesta ilmoituksesta (17.2.2011 ja 2.9.2010) ja yhdestä kustannustilityksen sivusta (13.12.2010). Kopiot liittyvät Tekes-rahoitukseen ja Tekes-tarkastukseen (asia PRH/2485/10001/2016).

Käsittelyratkaisut

Tilintarkastuslautakunta on käsitellyt Saaren ja Saarisen väitteet esittelijän esteellisyydestä ja todennut, ettei hallintolain (434/2003) mukaisia esteellisyysperusteita ole käsillä. Esittelijä ei ole esteellinen.

Tilintarkastuslautakunta on käsitellyt myös muut Saaren ja Saarisen väitteet asian käsittelyn esteistä ja todennut ne aiheettomiksi hallintolain ja tilintarkastuslain (1141/2015) säännösten perusteella. Tilintarkastuslautakunnan toimivalta perustuu tilintarkastuslain 7 luvun 5 ja 7 §:ään. Tekes ei ole tapauksessa asianosainen, joten väitteellä Tekesin puuttuvasta asianosaiskelpoisuudesta ei ole asiassa merkitystä.

Tilintarkastuslautakunta on todennut, ettei asiassa ole perusteltua kuulla asianosaisia suullisesti kirjallinen selvitys huomioon ottaen.

Ratkaisu

Tilintarkastuslautakunta antaa Saarelle ja Saariselle kummallekin huomautuksen.

Perustelut

Tapahtumien kulku

Saari ja Saarinen ovat osallistuneet Tekesin tukemien Luontoportti Oy:n projektien selvittelyihin ja antaneet lausuntoja Luontoportti Oy:n johtohenkilöille rikosepäilyihin ja julkisten tukien takaisinperintään liittyviä oikeusprosesseja varten.

Edellä mainittuihin selvittelyihin liittyen Saari ja Saarinen ovat laatineet 14.4.2015 päivätyn selvityksen Luontoportti Oy:n saaman Tekesin myöntämän julkisten tukien käytöstä sekä tukien ehtojen täyttämiseen liittyvistä seikoista. Selvityksessä Saari ja Saarinen kommentoivat Tekesin teettämien Tekes-tarkastusten havaintoja. Saaren ja Saarisen selvitystä on käytetty puolustuksena Luontoportti Oy:n johtohenkilöihin kohdistuvassa rikosepäilystä johtuvassa esitutkinnassa ja apuna hakemuksessa Luontoportti Oy:n saamien julkisten tukien takaisin perimättä jättämisestä.

Lisäksi Saari on samaan asiakokonaisuuteen liittyen, samassa tarkoituksessa antanut 7.12.2015 päivätyn lausunnon ("Sille, jolle asia halutaan esittää, ei julkisuuteen") sekä 24.5.2016 päivätyn muistion Luontoportti Oy:n asianajajien käyttöön.

Saarinen on toiminut Luontoportti Oy:n kirjanpidosta vastaavana henkilönä vuoden 2014 loppuun asti. Hän on vuodesta 2012 lähtien toiminut Saaren yhtiökumppanina Suomen Tilintarkastajaverkko Oy:ssä.

Sovellettavat oikeusohjeet

Saaren ja Saarisen 14.4.2015 päivätty selvitys on laadittu kumotun tilintarkastuslain (459/2007) aikana. PRH:n tilintarkastusvalvonnan saaman selvityksen mukaan selvityksen tekeminen on ollut sopimukseen perustuva Luontoportti Oy:n toimitusjohtajan suullisesti esittämä toimeksianto.

Kantelun kohteena olevan selvityksen laatiminen on ollut toiminnan hetkellä voimassa olleen kumotun tilintarkastuslain (459/2007) 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua tilintarkastajan muuta toimintaa. Kumotun tilintarkastuslain 1 §:n 2 momentti vastaa voimassa olevan tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 4 momenttia. Tilintarkastajien toiminnan hyvän tavan mukaisuutta on arvioitava toiminnan hetkellä voimassa olleen hyvän tilintarkastustavan perusteella (TTL 12:2.15).

Kyseisen kumotun lainkohdan perusteella tällaiseen toimeksiantoon ei sovelleta kaikkia tilintarkastuslain säännöksiä, kuten kumotun tilintarkastuslain 24 ja 25 §:n (voimassa olevan lain 4 luvun 6 ja 7 §) mukaisia riippumattomuus- ja esteellisyysvaatimuksia. Sopimukseen perustuvaa tehtävää suorittavaa tilintarkastajaa koskevat kuitenkin kumotun tilintarkastuslain 20 §:n (nykyisen lain 4 luvun 1 §) ammattieettiset periaatteet, ja erityistarkastusta suorittavan tilintarkastajan tulee noudattaa hyvää tilintarkastustapaa kumotun tilintarkastuslain 22 §:n (nykyisen lain 4 luvun 3 §) mukaisesti.

Tapauksen tosiseikkojen muu arviointi

Saaren ja Saarisen selvitys keskittyy kritisoimaan Tekesin teettämiä niin sanottuja Tekes-tarkastuksia, jotka valmistuivat joulukuussa 2012. Saari ja Saarinen ovat esittäneet havaintoja, tulkintoja, kannanottoja ja päätelmiä, jotka perustuvat suurelta osin vuoden 2012 jälkeen kerättyyn aineistoon.

Tilintarkastuslautakunta huomauttaa, että asiassa on ollut kyse Tekesin rahoittamien hankkeiden kustannustilityksistä ja niihin liittyvien tietojen tarkastamisesta muun muassa Tekes-tarkastusten avulla. Saari ja Saarinen ovat pyrkineet esittämään uusia seikkoja ja uusia tulkintoja sekä kritisoineet Tekes-tarkastukset tehneiden tilintarkastajien (Tuokko ja Mällönen) toimia sellaisten tietojen perusteella, jotka eivät olleet Tekes-tarkastuksen tehneiden Tuokon ja Mällösen käytössä, vaan ovat myöhemmin kerättyä tietoa.

Tuokon ja Mällösen käytössä on ollut toimeksiantoon kuuluva Tekesin määrittämä aineisto heidän laatiessaan Tekes-tarkastusraportteja vuonna 2012. Ajallista eroa Luontoportti Oy:n projekteja koskevilla Tekes-tarkastusraporteilla ja kyseisellä Saaren ja Saarisen selvityksellä on noin 2,5 vuotta ja Luontoportti Oy:n Tekesille tekemistä projektien lopullisista kustannustilityksistä laskettuna tätäkin enemmän.

Tilintarkastuslautakunta toteaa, että pelkästään jälkikäteisen tiedon perusteella ei ole perusteltua arvioida kenenkään toimintaa. Tilintarkastajien valvonnassa kunkin tilintarkastajan toimintaa on arvioitava toiminnan hetkellä käsillä olleen tiedon perusteella, vaikka myöhemmin saatua tietoa voidaan käyttää apuna yksittäisten seikkojen ja tapahtumakokonaisuuksien arvioimisessa. Tällä perusteella Saaren ja Saarisen esittämän kritiikin jyrkkyys Tuokon ja Mällösen tekemiä Tekes-tarkastuksia kohtaan on perusteetonta.

Saaren ja Saarisen toiminnan hyvän tilintarkastustavan mukaisuuden arviointi

Tilintarkastuslautakunta arvioi tilintarkastajien toiminnan hyvän tilintarkastustavan mukaisuutta heidän antamiensa raporttien perusteella, erityisesti:

- onko tilintarkastajilla ollut hyvän tilintarkastustavan edellyttämä riittävä aineisto 14.4.2015 päivätyn selvityksen ja muiden Luontoportti Oy:tä puolustavien lausuntojen antamista varten;
- ovatko havaintoja koskevat kannanotot 14.4.2015 päivätyssä selvityksessä ja muissa Saaren ja Saarisen lausunnossa oikeassa suhteessa tilintarkastajien tekemiin havaintoihin;
- ovatko kannanotot 14.4.2015 päivätyssä selvityksessä ja muissa Saaren ja Saarisen lausunnossa esitetty objektiivisesti ja muutenkin hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Saaren ja Saarisen 14.4.2015 päivätty selvitys sisältää havainnot, joita todentamaan Saari ja Saarinen ovat dokumentoineet evidenssiä. Tämä on hyvän tilintarkastustavan edellyttämä tapa tehdä tarkastus. Saari ja Saarinen ovat olennaisilta osin dokumentoineet selvityksessään esittämänsä havainnot.

Saari ja Saarinen eivät kuitenkaan raporteissaan ole perustelleet kaikkia esittämiään tulkintoja, päätelmiä ja mielipiteitä hyvän tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla dokumentoidulla tarkastusevidenssillä.

Saarinen on omistamassaan tilitoimistossa johtanut Luontoportti Oy:n kirjanpidon laadintaa ja tässä ominaisuudessaan osallistunut kirjanpidon hoitoon vuoden 2014 loppuun asti. Saarinen on myös Luontoportti Oy:n puolesta vastannut Tekes-tarkastusten yhteydessä esitettyihin kysymyksiin Luontoportti Oy:n kirjanpidosta sekä EduGate ja NaturGate-projektien kustannuksista. Vuonna 2012 Saarinen on tullut Saaren yhtiökumppaniksi Suomen Tilintarkastajaverkko Oy:öön. Läheisyyttä asioihin ja asianosaisiin sekä oman työn tarkastamista osoittavat seikat eivät ole kuitenkaan tässä tapauksessa sellaisenaan vastoin tilintarkastuslain vaatimuksia Luontoportti Oy:n antaman toimeksiannon hoitamisessa.

Saari ja Saarinen ovat selkeästi asettuneet kirjoituksissaan puolustamaan Luontoportti Oy:n johtohenkilöitä sekä arvostelmaan Tekesiä ja Tekes-tarkastukset suorittaneita Tuokkoa ja Mällöstä. Puolueellisesta lähestymistavasta huolimatta Saari on vastoin parempaa tietoaan väittänyt, että hän on toiminut asiassa riippumattomana tilintarkastajana (Saaren ja Saarisen selvitys 9.8.2016, liite 4, sivu 4 (taustamuistio 25.5.2016 Luontoportti Oy:n asianajajien käyttöön)).

Saaren ja Saarisen ilmeisenä tarkoituksena on ollut löytää ja esittää seikkoja ja tulkintoja, joiden nojalla Luontoportti Oy voi puolustautua Tekesin myöntämän tuen takaisinperintää vastaan ja mahdollisia rikosepäilyjä vastaan. Heidän selvityksensä on selkeän puolueellista. Saarella ja Saarisella on ollut oma intressi asiaan, joka perustuu läheiseen ammatilliseen suhteeseen sekä siihen, että Saarinen on hoitanut Luontoportti Oy:n kirjanpitoa sekä siihen liittyviä EduGate- ja NaturGate-projektien kirjanpitoa. Saarella ja Saarisella on ollut läheinen suhde myös Rautulaan, joka on heidän yhtiökumppaninsa Suomen Tilintarkastajaverkko Oy:ssä ja asianosainen kokonaisuuteen liittyvässä toisessa lainvoiman saaneessa tutkinta-asiassa. Saari ja Saarinen ovat näin ollen esiintyneet omassa asiassaan edellä mainittuja selvityksiä tehdessään ja raporteja antaessaan.

Tilintarkastuslain 1 luvun 1 §:n 4 momentin ja kumotun tilintarkastuslain 1 §:n 2 momentin mukaisessa tilintarkastajan muussa toiminnassa ei sovelleta riippumattomuusvaatimusta, mutta tilintarkastajan on kuitenkin oltava objektiivinen, huolellinen ja noudatettava muita ammattieettisiin vaatimuksiin ja hyvään tilintarkastustapaan liittyviä vaatimuksia.

Saaren ja Saarisen raportointitapa etenkin 14.4.2015 päivättyssä selvityksessä on voimakkaan puolueellista.

Saari ja Saarinen ovat 14.4.2015 päivättyssä selvityksessään esimerkiksi todenneet, että Tekes tarkastukset ovat sisällöltään ”tyrmääviä” ja että tarkastukset on tehty ”huolimattomasti”, ”tarkoitushakuisesti” ja ”puutteellisesti” (s. 1). Saaren ja Saarisen mukaan Tekes-tarkastusten suorittajien raportointi on ollut ”olennaisesti harhaanjohtavaa ja virheellistä” ja että Tekes-tarkastajien raportointi on ”erehdyttänyt Tekesiä” (s. 2). Saaren ja Saarisen mukaan Tekes-tarkastajien johtopäätös Luontoportti Oy:n projektien työajanseurannasta on ”kohtuuton ja harhaanjohtava” (s. 9). Saaren ja Saarisen mukaan Tekes-tarkastusten tekijät arvioidessaan Luontoportti Oy:n projektien työajanseurantaa ”eivät ole loppuun saakka ymmärtäneet tai halunneet ymmärtää Luontoportti Oy:n toiminnan luonnetta”. Saaren ja Saarisen mukaan ”Tekes-tarkastajat ovat laiminlyöneet velvollisuutensa molemmissa Tekes-tarkastuksissaan” ja että he ovat ”suorittaneet työnsä huolimattomasti ja olennaisilta osin esittäneet raporteissaan ainoastaan erinäköisiä väitteitä ilman todellisuus pohjaa” (s. 13). Saari ja Saarinen ovat päättäneet 14.4.2015 päivätyn selvityksensä toteamukseen, että ”Tekes-tarkastuksia ei kaikilta osin ole tehty riittävän huolellisesti ja että...Tekes-tarkastuksista annetut raportit ovat olleet merkittävällä tavalla liian kärjistettyjä ja virheellisiä” (s. 16).

Myös riita-asioissa, toimiessaan jonkun osapuolen tukena ja arvostellessaan toisen tilintarkastajan tekemää työtä tilintarkastajan tulee pyrkiä objektiiviseen, ammattimaiseen ja neutraaliin esitystapaan.

Saaren ja Saarisen noudattama raportointitapa riidanalaisista ja tulkinnanvaraisista seikoista on vastoin hyvää tilintarkastustapaa.

Saari ja Saarinen ovat 14.4.2015 päivätyn selvityksen antaessaan rikkoneet ammattieettisten sääntöjen objektiivisuuden ja ammatillisen käyttäytymisen vaatimuksia.

Yhteenveto

Tilintarkastuslautakunta katsoo, että Saaren ja Saarisen esittämä kritiikki Tekes-tarkastuksia ja niiden tekijöitä kohtaan on perusteettoman kärjistettyä. Saaren ja Saarisen raportointi ei ole selvää. Hyvän tilintarkastustavan mukaan tilintarkastajan on pitäydyttävä tarkastuksessa dokumentoituihin havaintoihin. Saari ja Saarinen eivät ole raporteissaan erottaneet toisistaan havaintoja, päätelmiä ja mielipiteitä. Saaren ja Saaren 14.4.2015 päivätty selvitys sisältää liian pitkälle meneviä tulkintoja ja päätelmiä sekä kärjistettyjä kannanottoja.

Saari ja Saarinen ovat kokonaisuudessaan toimineet tilintarkastuslain ja hyvän tilintarkastustavan vastaisesti siten, että heidän toimintansa on omiaan alentamaan tilintarkastajien ammatillista luotettavuutta ja arvoa.

Saaren moitittava toiminta liittyy 14.4.2015 päivätyn selvityksen lisäksi samoin perustein hänen antamaansa 7.12.2015 päivättyyn lausuntoon ("Sille, jolle asia halutaan esittää"), 25.5.2016 päivättyyn muistioon "Luontoportti Oy:n asianajajien käyttöön".

Siirtymäsäännösten soveltaminen

Tilintarkastuslain (1141/2015) 11 luvun 2 §:n 10 kohdan mukaan valvottavan toiminnan sijoittuessa aikaan ennen tilintarkastuslain (1141/2015) voimaantuloa, 10 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdan edellytystä varoituksen ja huomautuksen antamiseen arvioidaan kumotun lain ja sen perusteella annettujen säännösten mukaan.

Nyt käsiteltävässä tapauksessa tilintarkastajien toiminta ajoittuu vuoteen 2015, jolloin sovellettavana oli tilintarkastuslaki (459/2007). Kumotun tilintarkastuslain 20 §:n ammattieettisiä periaatteita koskevan säännöksen mukaan tilintarkastajan oli suoritettava tilintarkastuslaissa tarkoitetut tehtävät ammattitaitoisesti, rehellisesti, objektiivisesti ja huolellisesti yleinen etu huomioon ottaen.

Kumotun tilintarkastuslain 22 §:n mukaan tilintarkastajan oli noudatettava hyvää tilintarkastustapaa.

Kumotun tilintarkastuslain 49 §:n mukaan tilintarkastajalle tuli antaa varoitus, jos tämä oli 1) huolimattomasti tai varomattomuudesta menetellyt tilintarkastuslain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisesti; 2) rikkonut velvollisuuksiaan tilintarkastajana; tai 3) perusteettomasti menetellyt tavalla, joka on muutoin omiaan alentamaan tilintarkastajien ammatillista luotettavuutta tai arvoa. Jos tilintarkastajan moitittavaan menettelyyn liittyi lieventäviä seikkoja, tilintarkastajalle tulee antaa huomautus.

Edellä mainitut säännökset vastaavat sisällöltään nyt sovellettavia tilintarkastuslain (1141/2015) 4:1:n vaatimusta ammattieettisten sääntöjen noudattamisesta, 4:3:n vaatimusta hyvän tilintarkastustavan noudattamisesta sekä 10:1:n edellytyksiä varoituksen ja huomautuksen antamisesta. Saaren ja Saarisen toiminta on moitittavaa sekä toiminnan hetkellä että nyt voimassa olevien säännösten perusteella arvioituna.

Seuraamuksen määräämisessä huomioon otettavat seikat

Tilintarkastuslautakunnan ratkaisukäytäntö huomioon ottaen varoitusta on pidettävä liian ankarana seuraamuksena. Saari ja Saarinen ovat 14.4.2015 päivättyssä selvityksessään tuoneet avoimesti esiin oman riippuvuutensa tarkastettavasta asiasta ja toimeksiantajasta. Lisäksi tutkinta-asian käsittelyn pitkä kesto ja se, ettei Saaren ja Saarisen toimissa ole kysymys lakisääteisestä tilintarkastajan tehtävästä puoltavat varoitusta lievemmän seuraamuksen antamista, joten huomautus on oikea seuraamus.

Sovelletut säännökset

Tilintarkastuslaki (459/2007) 1, 20, 22 ja 49 §, Tilintarkastuslaki (1141/2015) 1 luku 1 §, 4 luku 1 ja 3 §, 7 luku 5 ja 7 §, 10 luku 1 ja 7 §, 12 luku 2 §:n 13 ja 15 momentti

Valitusoikeus

Saarella ja Saarisella on kummallakin asianosaisena oikeus valittaa tästä päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen.

Asian ratkaisseet tilintarkastuslautakunnan jäsenet

Manne Airaksinen (pj), Mika Ilveskero (vpj), Riikka Lamberg (tarkastava jäsen), Antti Fredriksson, Jussi Heiskanen, Teija Laitinen, Mervi Niskanen, Riitta Palomäki, Anders Tallberg

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS

Tilintarkastuslautakunta
Manne Airaksinen
Tilintarkastuslautakunnan puheenjohtaja

Pasi Horsmanheimo
Esittelijä
Tilintarkastusvalvonta

Liite Valitusosoitus

Tiedoksi Tekes, Piia-Tuulia Rauhala